

Mortuus
mortalis
homo;
Ecclesia-
rum Do-
ctores.

Politicus
Magistra-
tus;

Omnes ho-
mines.

III. Chri-
stus
Spiritus
Sanctus.

Sacra scri-
ptura mo-
dus lo-
quendi de
Christo.

Christi
Corpus.

mortalis tuum fastum, & superbiam horrendam se Diabolico more tam pudentis, & turpibus rebus gloriose effertentes: Contemplemini vitam vestram vos omnes, qui sacris operantes, & turgida scientia inflati, historica vestra Sacramentorum cognitione exultatis, ab humilitate Christi & Apostolorum multum abludentes, & longissime abeuntes Domini Dominorum estis, cum servi servorum esse debeatis, terrenis rebus, divitiis, & opulentia inhiantes ab Apostolica functione, quam vos gerere dicitis, procul abestis, & totum mundum litigiis vestris colliditis. Adeste Imperatores, Reges, Principes, & Magistratus, qui Majestatem Divinam in his terris pompâ & factu vestro, miserorum subditorum sudorem & sanguinem exedente, repraesentare vultis, falcem in alienam messem immititis, & conscientiam imperando totum mundum bellis & vastationibus depopulamini, ac hominum millia infinita fame, gladio, & incendio destruitis, aspiciat Imaginem vestram praesentem, & cogitate, quod vobis duplex ratio reddenda, & pro vobis, & pro iis, qui curâ vestra commissi sunt, respondendum erit, postquam corpus vestrum caduca Majestate se effertens in hac terra sepulchro gloriosa pompâ mandatum, à vermibus consumptum, & in cineres, ac pulverem redactum fuerit. Adeste omnes mortales, & Imaginem vestram inspicite, ut serio, & debito horrore concussi, & tristitia summa, doloreque ingenti ad miseriam vestram agnitionem, seriamque poenitentiam adducti conscientiarum vestrarum rationem habeatis, & recuperandae pristinae Imaginis pulcherrimae & splendidissimae studio ardentissimo inflammini, cum Christo crucifixi moriamini, & Veterem Hominem per mortificationem veram deposito, vivificatione vera Novum Hominem induatis, ac Christo Capiti vestro conformes reddamini. Tercio Christus *θεος καὶ ἄνθρωπος*, Deus & Homo considerandus, in quo Divinitas & Humanitas in unam Personam coalescere, duabus naturis constantem, ita tamen, ut utraque essentiam suam propriam conservet, pari ratione, ut in homine ex duabus substantiis corpore & anima constante, utraque earum naturae suae proprietates retinet. Unde & Sacer Codex, ubicunque de Christi Persona sermonem instituit, illi interdum in genere ea attribuit, quae aut ad humanitatem specialiter & singulariter referenda, aut peculiariter Divinitati adscribenda essent, aut quae toti convenientia in neutram naturam seorsim cadere possint, interdum unicuique suas proprietates proprias assignat; perinde ut de homine sermo institutus ipsi toti tribuit, modò quae animae propria sunt, modò illa, quae corpori conveniunt, modò alia, quae nec de anima, nec de corpore peculiariter dici possunt; quem loquendi modum Veteres *ἰδιωματικὰς νομοφύλακας*, Idiomatum Communicationis appellatione expresserunt. Christus igitur Deus & Homo, in una persona constante vera Divina & Humana essentia, corpus habuit verè humanum omnibus proprietatibus corporis humani, solo peccato excepto, pra-

ditum, & infirmitatibus humanis obnoxium, quo passione morte, resurrectione, & ascensione glorificato nos miserimos homines à Diabolo, peccato & morte aeterna redemit, & liberavit, ac imaginem illam ad Dei similitudinem creatam, atque in Adam amissam recuperavit & restituit, ideoque & in Sacris Literis Novus Adam, & Novus Homo nuncupatur, ac Veteri illi Adamo & Homini post lapsum peccatis inquinato, & corrupto opponitur. Plura superius vide, ubi de Christi corpore egimus. Tandem Quarto videndum, quomodo comparatum sit cum Imaginem illa Fidelibus restituta, quae duplici respectu se considerandam exhibet. In hac enim Vita, in qua domicilio illo carnali concupiscentiis carnalibus infecto & inquinato induti sumus Imaginis illius initium sit, & quasi fundamentum locatur in anima per regenerationem Spiritus Sancti eam in nobis operantis, qui in regenerationis suam voluntatem ipsi subijcientibus, & ipsius ductui obedientibus dominans peccati in carne habitantis impetus & concupiscentias quotidie domat, frangat, crucifigit, & mortificat, atque hominem ad piam, Christianam, & omnibus Christianis Virtutibus praeditam vitam deducit. Unde certamen illud asiduum, & cruciatibus & doloribus plenum in hac vita inter Carnem & Spiritum duos hostes irreconciliabiles, oritur, dum Caro nostra concupiscentiis suis carnalibus Spiritus instinctui & conatui se opponit, & Satanus ipsi opem ferens nos quotidie, tanquam Leo rugiens, dilacerare studet, & Mundus corruptus divitiarum abundantia, honorum magnificentia, & voluptatum illecebris blandissimis, carnisque acceptissimis irretire conatur. Ideò sapientissime ab his hostibus profligati, & victi labimur, cadimus, & impuritatibus mundanis nos polluiamus, ac in perpetuo certamine usque ad extremum spiritum viventes cum potentissimis illis hostibus, praecipue autem Carne, hoste nostro domestico, configere cogimur, ita ut non sine causa nobis vigiliae, & praeces tam serio à Domino nostro Iesu Christo, & Apostolis tot exhortationibus seriis commendentur. Ex his innotescit gravissimus error eorum, qui Sacrae scripturae sensum neque capientes, neque callentes sibi persuadent, ad summam perfectionem regeneratos in hac vita pervenire, & Imaginem amissam perfecte acquirere posse, adeo ut nullum peccatum in ipsis residuum sit. Ipse Servator noster, etiam justum multoties quotidie labi posse pronuncians, & ipsa mors apertissime huic errori refragantur, cum hac ideo corpus nostrum carnale cum omnibus suis concupiscentiis carnalibus nullius perfectionis capax destruit, & in pulverem redigit, ut ex eo destructo & planè quasi in nihilum redacto in fine temporis Imaginem illam Divinam admiranda & omnem captum humanum excedente suscitatione evocet, & novum illud corpus animae suae junctum in altera vita perfecta illa Imagine vestiatur, quae in aeternitate Christo conformem reddet hominem, ut cum ipso Angelorum & Hominum capite in aeternum vivat. In altera igitur

IV. Fide-
lium Im-
ago.

Ejus ini-
tium.

Certamen
asiduum
in hoc
Mundo.

Perfectio
autem
nulla.

Quae in
altera
vita erit
futura.

Quomodo
Vetus A-
dam in no-
bis depre-
hendi pos-
sit.

Et Novus.

igitur vita, in qua plenissima erit totius Universalitatis rerum consummatio, & plenitudo, atque omni corruptione sublata puritati pristinae cuncta restituentur, impuritasque omnis cum damnatis in aeternum Satanae regnum in tenebras relegabuntur, Imaginis huius nostrae à Christo reparatae, cujus initium & exordium in hac vita fieri debet, & quasi fundamenta locantur, perfectio plena, & absoluta nobis continget. Sed quid multis moror, & verbis explicare & enucleare molior ea, quae nostram ipsorum naturam describant nobis, qui eam in nobis ipsis invenire & animadvertere longè melius & accuratius possumus, quam ut verbis exprimi possit. Excutiamus omnes nostri corporis, & animae nostrae qualitates, proprietates, vires, cogitationes, operationes, & actiones; examinemus totius vitae nostrae curriculum, expendamus omnes nostras infirmitates, morbos, calamitates, & miseras, atque omni Philautia deposita, quicquid agimus, quicquid cogitamus, quicquid meditatur, serio, & accurately examini, & inquisitioni subjiciamus; Inveniemus profecto Veterem illum Adamum, & Veterem illum Hominem horrenda peccatorum sceditate, & turpitudine inquinatum & commaculatum: Deprehendemus Imaginem illam pulcherrimam, & splendidissimam abominanda metamorphosi in horrendum monstrum mutatam, & deformatam: Reperiemus malum illud, & peccatum, quod nos aeternam felicitate, & beatitudine orbavit, & in aeternam miseriam, & mortem praecipites egit. Si contra precibus ardentibus à Deo contenderimus, ut nobis Spiritum Sanctum, cujus templum esse debemus, largiatur, qui verus Doctor, & Interpretes Sacrarum Literarum instinctu suo scriptarum, nobis eandem interpretari, & in intima veritatis penetralia nos deducere po-

test; Ut ab eo ad vitam piam, & Christianam informati Veterem hominem deponamus, & Novum induamus; Innotescet nobis Novus Adam & Novus Homo, vera Imago Dei, & salutis nostrae instaurator, & restitutor, qui Imaginem Dei pristinam nobis recuperavit: Patefiet nobis Imago illa Dei, quae in Adam condito, ut sit quasi speculum, in quo Deus se repraesentaret, tanta Majestate, & tanto splendore emicuit, & effulsit. Manifestum nobis fiet initium ejusdem Imaginis, & fundamentum, quod in hac vita faciendum & locandum tot ac tantis exhortationibus, ac tam serio à Christo & Apostolis nobis inculcatur & commendatur. Aperietur nobis perfectio ejusdem in altera vita futura, quam ut consequamur per Spiritum Sanctum, sicut Omnipotens ille Creator, qui nos corpore ex terra petito vestivit, animam nobis inflavit, & perditos ab aeterna damnatione per Filium suum Dominum nostrum Iesum Christum in pristinam libertatem & felicitatem vindicavit, cui Soli sit laus, honor & gloria in aeternum.

Sic absolvimus meditationem nostram de Creatione & ortu totius Universi Creati, non pro materiae dignitate & gravitate, sed pro ingenii nostri tenuitate tractatam, in qua si quid fuerit Lectori Benevolo minus satisfaciens, aut ab ipsius sensu aut opinione alienum, rogo, ne ideo in malam partem interpretetur, sed pio nostro zelo adscribat, & errare humanum, ac nihil humani à nobis alienum esse cogitet. Primo itaque huius Praeloquii Membro de totius Universi ortu & creatione finem imponimus, & Alterum subjungimus de ejusdem Partibus, Partium naturâ, & proprietatibus, ordine, dispositione, harmoniâ, & concentu, quae omnia brevi descriptione expediemus.

UNIVERSI TOTIUS PARTES, PARTIUMQUE DISPOSITIO, ORDO, HARMONIA, NATURA, ET PROPRIETATES.

UNIVERSI
PARTIUM.

UNIVERSI
PARTIUM.

Pars Infe-
rior.

OTUS UNIVERSUS CREATUS cujus ortum, & creationem haecenus declaravimus, est tota illa machina à Deo creata, & per manifestationem Divinam materialis, visibilis ac corporalis facta, quae ingens & immensum illud creationi destinatum implet spatium, quod varia ac diversa corpora complexu suo claudit, atque ideo etiam plures partes complectitur. Has omnes duorum facimus generum, & in Sublunares, & Superlunares, sive eas quae sub, & eas quae supra Lunam sunt partimur, Lunam, cujus in regione Inferiores, & Superiores aquae discriminantur, terminum inter utraque constituentes. Ex aqua enim, tanquam materia primâ ortum ducentes, ut ex Sacra Pagina in antecedente huius Praeloquii parte docuimus, Superiores & Inferiores aquae nominantur, ac proinde etiam in ejusmodi partes Inferiorem & Superiorem dividuntur. Inferior & Sublunaris Pars crassiores aquas, & corpora ex iis facta complectens,

constat quatuor Elementis, Terrâ nimirum, Aquâ, Aëre & Igne. Superior, quam Superlunarem appellabimus, est sedes & domicilium omnium Stellarum, quae vel Errantes vel fixae dicuntur, & in aquis subtilioribus, à crassioribus in illud spatium immensum segregatis, nantes cursu, motu & volutatione sua indefinente circa sublunares, & crassiores aquas rotantur. Cognatae igitur hae aquae, & primo in Superlunari, & Inferiorum aquarum consensu. Massae illius universae rudis, & informis corpore uno mixtae, & comprehensae, ac postea a se invicem segregatae mirifico consensu inter se ad conservationem corporum totius Universi conspirant, ut semper superiores descendendo vires, & virtutes suas inferioribus infundant, & communicent, & hae ascendendo illarum efficaciam & virtutes appetant, earundemque participes reddi desiderent. Harmonia certe est incomprehensibilis, proprietatem declarans rerum, naturam similem habentium, quae ideo semper mutuam conjunctionem expetunt, & mutua

(g)